

ELLY GRIFFITHS
OFFERSTEEN

De Fontein

1 juni De feestdag van Carna

Het huis wacht. Het huis weet alles. Toen ik gisteren een offer bracht, waren de ingewanden zwart. Alles is donker geworden. Buiten is het lente, maar binnen is het koud en alles is bedekt door een lijkkleed van wanhoop.

We zijn vervloekt. Dit is geen huis meer maar een graf. Er zingen geen vogels in de tuin en zelfs de zon durft niet naar binnen te schijnen. Niemand weet hoe de vloek ongedaan gemaakt kan worden. Ze hebben het opgegeven en liggen hier alsof ze op de dood wachten. Maar ik weet het en het huis weet het.

Alleen bloed kan ons nu redden.

1

Een lichte bries beroert het lange gras op de heuvel. Van dichtbij is het een doodgewoon landschap met hei en pollen gras en hier en daar een witte steen die erboven uitsteekt als een wegwijzer, maar als je boven deze onopvallende heuvels zou vliegen, zou je tussen het groen en bruin cirkelvormige aardwallen en donkere rechthoeken zien die bewijzen dat deze streek al vele malen bewoond is geweest.

Om te weten dat dit een belangrijke archeologische vindplaats is hoeft Ruth Galloway, die langzaam de heuvel op loopt, het landschap niet van bovenaf te zien. Collega's van de universiteit zijn al dagen aan het graven en hebben niet alleen overblijfselen van een Romeins huis gevonden, maar ook van dorpen uit de bronstijd en de ijzertijd.

Ze had al eerder willen komen, maar was te druk met het nakijken van proefwerken en de voorbereidingen voor de afsluiting van het semester. Het is een zachte dag in mei, stuifmeel dwaalt door de lucht en het ruikt naar regen. Ze blijft staan om op adem te komen, blij dat ze op deze mooie lentedag buiten kan zijn. Het is tot nu toe een donker jaar geweest, zij het niet zonder onverwachte lichtpuntjes, en ze maakt dankbaar gebruik van de gelegenheid om even te blijven staan en de zon op haar gezicht te voelen.

'Ruth!' Ze draait zich om en ziet een man aankomen. Hij is gekleed in een spijkerbroek en een met vlekken besmeurd overhemd en neemt de heuvel achteloos, bijna zonder zijn lange stappen aan te passen. Hij is lang en mager en heeft donker, krullend haar dat grijst aan de slapen. Ruth kent hem en hij haar. Een paar maanden geleden heeft hij een lezing gegeven op haar universiteit. Het is doctor Max Grey

van de University of Sussex, een archeoloog die is gespecialiseerd in Brittannië in de tijd van het Romeinse Rijk.

‘Fijn dat je kon komen,’ zegt hij en hij kijkt alsof hij het meent. Dat valt mee, want de meeste archeologen willen geen andere deskundigen op hun terrein. Ruths expertise ligt op het gebied van beenderen, ontbinding en dood. Ze is het hoofd van de faculteit voor Forensische Archeologie van de University of North Norfolk.

‘Zijn jullie al doorgedrongen tot de funderingen?’ vraagt Ruth als ze achter Max aan naar de top van de heuvel klimt. Het is daar kouder en hoog in de lucht zingt een leeuwerik.

‘Volgens mij wel,’ zegt Max en hij wijst naar een met precisie gegraven geul. Halverwege de wand is een streep grijze steen te zien. ‘En ik geloof dat we iets gevonden hebben wat jou zal interesseren.’

Ruth weet al wat het is.

‘Beenderen,’ zegt ze.

Inspecteur Harry Nelson slaakt een woeste kreet. Ofschoon hij op zijn werk de reputatie heeft een zeer kort lontje te hebben (al is hij thuis bij zijn vrouw en dochters de rust zelve), verheft hij vrijwel nooit zijn stem. Gesnauwde bevelen liggen meer in zijn lijn, en die geeft hij meestal gehaast, terwijl hij al op weg is naar het volgende punt op zijn agenda. Hij is een man van snelle beslissingen en weinig geduld. Hij houdt van actie: boeven vangen, verdachten ondervragen, te hard rijden, te veel eten. Hij houdt niet van vergaderingen, zinloze discussies en luisteren naar adviezen. En hij houdt er helemaal niet van om op een mooie lentedag binnen te moeten zitten om zijn nieuwe computer aan de praat te krijgen. Vandaar de woeste kreet.

‘Leah!’ brult hij.

Leah, Nelsons administratief assistente (die hij zelf gewoon een secretaresse noemt), komt behoedzaam binnen. Het is een tenger, donkerharig meisje van vijftwintig dat veel bewondering geniet van de jonge agenten. Voor Nelson is ze hoofdzakelijk iemand die koffie verstrekt en bemiddelt tussen hem en nieuwe technologieën die dagelijks nieuwer en ingewikkelder lijken te worden.

‘Leah, er is iets met het scherm. Ik krijg geen beeld.’

‘U hebt het toch niet uitgezet?’ vraagt Leah. Nelson wil nog wel eens gefrustreerd aan snoeren rukken. Eén keer heeft hij daardoor op de volledige tweede verdieping kortsluiting veroorzaakt.

‘Nee. Ja. Weet ik niet.’

Leah duikt onder het bureau om de pluggen te bekijken. ‘Alles zit op zijn plek,’ zegt ze. ‘Slaat u eens een toets aan.’

‘Welke?’

‘Dat mag u zelf weten.’

Nelson drukt op de spatiebalk. De computer komt op wonderbaarlijke wijze tot leven en zegt pedant: ‘Goedemorgen, inspecteur Nelson.’

‘Lazer op,’ antwoordt Nelson. Hij grijpt de muis.

‘Pardon?’ Leah trekt haar wenkbrauwen op.

‘Jij niet,’ zegt Nelson. ‘Dit ding. Als ik wil dat hij tegen me gaat zitten leuteren, zeg ik dat wel.’

‘Hij zal wel geprogrammeerd zijn om goedemorgen te zeggen,’ zegt Leah onverstoort. ‘Die van mij laat een muziekje horen.’

‘God zal me bewaren.’

‘Hoofdinspecteur Whitcliffe zegt dat iedereen met de nieuwe computers moet leren omgaan. Vanmiddag om vier uur wordt er een oefencursus gegeven.’

‘Dan kan ik niet,’ zegt Nelson zonder op te kijken. ‘Ik moet naar een bespreking in Swaffham.’

‘Waar ze bezig zijn met die opgraving?’ vraagt Leah. ‘Ik heb het op *Time Team* gezien.’

Ze staat met haar rug naar Nelson om de dossiermappen op de boekenplank recht te zetten en ziet daarom niet dat hij belangstellend opkijkt.

‘Een opgraving?’

‘Ja,’ zegt Leah. Ze draait zich om. ‘Er schijnt daar een hele Romeinse stad te zijn ontdekt.’

Nelson buigt zijn hoofd naar het computerscherm. ‘O ja? En werken er veel archeologen aan?’

‘Nogal. Mijn oom heeft daar een pub, de Phoenix, en daar zitten die lui elke avond. Hij zegt dat hij twee keer zoveel cider moet bestellen als anders.’

‘Dat zal best,’ bromt Nelson. Typisch iets voor archeologen om cider te drinken, in tegenstelling tot echte mannen, die bier als lijfdrank hebben. Al ligt het voor vrouwelijke archeologen natuurlijk anders.

‘Misschien ga ik er op de terugweg even langs,’ zegt hij.

‘Houdt u dan van geschiedenis?’ vraagt Leah ongelovig.

‘Ik? Nou en of. Ik sla geen aflevering van *Sharpe* over.’

‘Dan zouden we u goed kunnen gebruiken in het quizteam van onze pub.’

‘Van quizzen word ik nerveus,’ zegt Nelson kortaf. Met één vinger typt hij zijn wachtwoord: Nelson1. Hij is geen man voor dubbelzinnigheden. ‘Doe me een lol. Haal even een kopje koffie voor me.’

Swaffham is een van die pittoreske marktstadjes waar Nelson vaak genoeg komt zonder er echt aandacht aan te besteden. Zodra je er doorheen bent, zit je midden op het platteland: velden met manshoog gras, wegwijzers die naar twee kanten tegelijk wijzen, koeien die over de weg sukkelen onder toezicht van een slome jongen op een quad. Nelson is al gauw de weg kwijt en geeft het bijna op als hij opeens bedenkt dat hij die slome jongen moet vragen waar de Phoenix is. Verdwaal je in Norfolk, vraag naar een pub. De pub in kwestie blijkt heel dichtbij te zijn. Nelson keert op de modderige weg, slaat even later een smalle landweg in en ziet de pub: een laag gebouw met een rieten dak tegenover een met gras begroeide heuvel. Nelson zet zijn auto op het parkeerterrein en weigert te erkennen dat zijn hart een slag mist als hij de gedeukte rode Renault herkent die aan de overkant van de weg aan de voet van de heuvel staat. Ik heb haar alleen maar een tijd niet gezien, zegt hij tegen zichzelf, dus is dit een mooie gelegenheid om bij te praten.

Hij heeft geen idee waar het opgravingsterrein is en ook niet hoe dat eruitziet, maar gaat ervan uit dat hij boven op de heuvel een beter overzicht op de omgeving zal hebben. Het is een mooie namiddag, de schaduwen zijn lang en de temperatuur is zacht. Nelson heeft echter

geen oog voor dat alles; hij denkt aan een grauwe kust, aan lijken die door het meedogenloze getijde worden meegesleurd, aan de omstandigheden waaronder hij Ruth Galloway heeft leren kennen. Ze was een van de forensische archeologen die door de politie te hulp waren geroepen toen er menselijke beenderen waren gevonden op de Saltmarsh, een afgelegen natuurgebied aan de kust van North Norfolk. Alhoewel de beenderen meer dan tweeduizend jaar oud bleken te zijn, was Ruth door die vondst betrokken geraakt bij een veel recentere zaak betreffende een vijftienjarige meisje dat was ontvoerd en misschien vermoord. Drie maanden geleden was die zaak eindelijk opgelost en sindsdien had hij Ruth niet meer gezien.

Als hij boven op de heuvel is aangekomen, ziet hij alleen maar nog meer heuvels. Het enige wat hem interessant lijkt, zijn een paar verhoogde wallen in het landschap en twee personen die over een van die wallen lopen: een vrouw met bruin haar in ruimvallende, donkere kleren en een lange man in een spijkerbroek. Zeker een van de ciderdrinkers, denkt Nelson.

‘Ruth!’ roept hij. Hij ziet haar glimlachen. Ze heeft een bijzonder liefvallige glimlach; niet dat hij dat ooit tegen haar zal zeggen.

‘Nelson!’ Ze ziet er goed uit, vindt hij. Haar ogen stralen en ze heeft een bloos op haar wangen van de lichamelijke inspanning. Ze is echter niet afgefallen en hij beseft dat hij teleurgesteld zou zijn geweest als dat wel zo was.

‘Wat doe jij hier?’ vraagt Ruth. Ze geven elkaar geen kus en zelfs geen hand, maar kijken elkaar grinnikend aan.

‘Ik was in de buurt en had van de opgraving gehoord.’

‘O ja? Ben je een fan van *Time Team* geworden?’

‘Ik sla geen aflevering over.’

Ruth glimlacht sceptisch en stelt haar metgezel aan hem voor. ‘Dit is doctor Max Grey van de universiteit van Sussex. Hij heeft de leiding over de opgraving. Max, dit is inspecteur Nelson van de recherche.’

De man kijkt verbaasd. Nelson voelt zelf ook dat zijn functie uit de toon valt op deze met gouden zonlicht overgoten namiddag. Misdaden gebeuren overal, ook hier, deelt Nelson woordeloos aan Max mee.

Academici hebben over het algemeen niet veel op met de politie.

Doctor Grey kijkt hem vriendelijk aan. ‘Bent u in archeologie geïnteresseerd, inspecteur Nelson?’

‘Soms,’ zegt Nelson behoedzaam. ‘Ruth... doctor Galloway en ik hebben onlangs samen aan een zaak gewerkt.’

‘Van dat meisje op de Saltmarsh?’ vraagt Max, en zet grote ogen op.

‘Ja,’ zegt Ruth kortaf. ‘Inspecteur Nelson had mijn hulp ingeroepen toen hij daar menselijke beenderen had gevonden.’

‘Die uiteindelijk uit de steentijd bleken te zijn,’ zegt Nelson.

‘De ijzertijd,’ verbetert Ruth hem automatisch. ‘Max heeft vandaag ook menselijke beenderen gevonden, Nelson.’

‘Uit de ijzertijd?’ vraagt Nelson.

‘Nee, vermoedelijk uit de tijd van de Romeinen. Ze liggen begraven onder de muur van een huis. Wil je ze zien?’ Ze gaat hen voor, de heuvel af. Nu hij dichterbij het opgravingsterrein is, ziet Nelson dat het landschap vol zit met eigenaardige bobbel- en bulten, waarvan sommige op molshopen lijken en andere een langgerekte, soms gebogen vorm hebben.

‘Wat zit er onder al die bobbel?’ vraagt hij aan Max Grey.

‘We denken dat het muren zijn,’ antwoordt Max, en zijn gezicht licht op, wat typerend is voor archeologen die op het punt staan je te gaan vervelen met hun theorieën. ‘We vermoeden dat hier een nederzetting was, want we zitten vrij dicht bij de oude Romeinse weg, al zijn de enige zichtbare aanwijzingen wat bruine lijnen in het gras, gewassporen en dat soort dingen.’

Nelson kijkt om naar de gebogen wal. Hij kan zich nog wel voorstellen dat daar een muur onder zit, maar voor de rest zijn al die bobbel- en bulten voor hem één pot nat.

‘En dat skelet ligt onder een muur?’

‘Ja. Toen we een proefgeul groeven, stuitte we meteen op de beenderen. Zo te zien is het de muur van een huis, een vrij groot huis.’

‘Wie begraaft er nou een lijk onder een muur?’ vraagt Nelson.

‘Het kan een funderingsoffer zijn geweest,’ zegt Max.

‘Wat is dat?’

‘De Kelten, en ook de Romeinen, waren gewend lijken onder muren en deuren te begraven als offerande voor de goden Janus en Terminus.’

‘Wie is Terminus?’

‘De god van de grenzen.’

‘Dan zal ik tot hem bidden als ik weer eens op Heathrow ben. En die andere?’

‘Janus is de god van doorgangen en openingen.’

‘Dus er werden mensen vermoord om het lijk onder het huis te kunnen begraven? En dat moest geluk brengen?’

‘We weten niet of er iemand werd vermoord of dat de persoon in kwestie al dood was,’ zegt Max kalm, ‘maar de skeletten zijn vaak van kinderen.’

‘Jezus.’

Ze zijn inmiddels aangekomen bij de geul, waarboven een stuk blauw zeildoek is gespannen. Ruth slaat het terug en knielt op de rand. Nelson hurkt naast haar. Hij ziet een langwerpige gat met kaarsrechte wanden. (Hij heeft al vaker gedacht dat het mooi zou zijn als de agenten van de technische recherche net zo netjes zouden werken als archeologen.) De geul is ongeveer een meter diep en Nelson ziet een duidelijke dwarsdoorsnede van de grond, met onder de bovenlaag eerst klei en dan kalksteen. Onder de kalksteen is een rij grijze stenen te zien. Naast de stenen is een dieper gat gegraven en op de bodem van dat gat glanst iets wits.

‘Hebben jullie het er nog niet uitgehaald?’ vraagt Nelson.

‘Nee,’ antwoordt Ruth. ‘We moeten eerst alle gegevens over het graf en het skelet noteren en op schaal uittekenen om het in relatie tot het huis te kunnen zien. Het is van groot belang na te gaan in welke richting het lijk is geplaatst. Het kan een bepaalde betekenis hebben als het bijvoorbeeld in oostelijke richting ligt.’

Er schiet Nelson iets te binnen. ‘De paters zeiden altijd dat we met onze voeten naar het oosten moesten slapen, zodat we naar de hemel konden lopen als we in onze slaap zouden overlijden.’

‘Interessant dat dergelijk bijgeloof nog steeds van kracht is,’ zegt

Ruth koeltjes. Het herinnert Nelson eraan dat ze geen geduld heeft voor religie. ‘Kerken,’ gaat ze door, ‘staan bijna altijd oost-west, niet noord-zuid.’

‘Goed om te weten.’

Max mengt zich in het gesprek: ‘Soms werden mannen westwaarts begraven en vrouwen oostwaarts.’

‘Dat klinkt erg seksistisch,’ zegt Nelson. Hij staat op.

‘En dat ben jij nooit,’ zegt Ruth.

‘Nooit. Ik ben onlangs nog naar een lezing geweest over de herdefinitie van de rollen van mannen en vrouwen binnen het politiekorps.’

‘Interessant?’

‘Zo interessant dat ik in de pauze ben vertrokken.’

Ruth lacht. Max, die nogal zuinig had gekeken, glimlacht nu en bekijkt Ruth en Nelson nog eens goed. Er zit duidelijk meer achter die twee dan je zo op het oog zou zeggen.

‘We wilden net iets gaan drinken in de Phoenix,’ zegt Ruth. ‘Ga je mee?’

‘Ik kan niet,’ zegt Nelson spijtig. ‘Ik moet naar een bal.’

‘Een bal?’

‘Ja, in het kader van het festival. Het wordt gehouden in het kasteel. Een echt bal, avondkleding verplicht. Michelle wil er per se naartoe.’

‘Wij naar de pub, jij naar een bal,’ zegt Ruth.

Nelson gromt iets onduidelijks. Het laatste waar hij zin in heeft is in een apenpakkie rondlopen tussen artistiekerige figuren. Maar niet alleen zijn vrouw wilde het graag. Ook zijn baas, Gerry Whitcliffe, vond het een goed idee. ‘Dergelijke pr kunnen we goed gebruiken,’ had hij gezegd, tactvol achterwege latend dat de plaatselijke politie die extra pr nodig had vanwege de manier waarop Nelson de Saltmarsh-zaak had behandeld. Pr! Het moet niet gekker worden.

‘Jammer,’ zegt Max luchtig met zijn arm half opgeheven naar Ruths schouders. ‘Een andere keer dan maar.’

Nelson kijkt hen na. De eerste drinkers zitten al op het terras van de pub. Hij hoort gelach en het rinkelen van glazen, en hoopt van harte dat Leahs oom vandaag heeft vergeten cider te bestellen.

2

Ruth rijdt langzaam over de A47 naar King's Lynn. Alhoewel het al over achten is, is het nog erg druk op de weg. Waar gaan al die mensen naartoe, vraagt ze zich af, terwijl ze ongeduldig op het stuur trommelt en naar de eindeloze stroom vrachtwagens, personenwagens, caravans en bussen kijkt. Het is nog lang geen grote vakantie en op dit uur hoeft men geen kinderen meer van school te halen. Ook voor de forensen is het al aan de late kant. Waarom trekken al deze mensen in de richting van Narborough, Marham en West Winch? Waarom zitten ze allemaal juist in deze specifieke cirkel van de hel? Al een paar kruispunten zit ze achter een grote BMW met twee arrogante caps op de hoedenplank. Ze krijgt zo onderhand een hekel aan het BMW-gezin met hun Longleat-sticker, persoonlijke kenteken (SH3LLY 40) en ruiterveekenden. Wedden dat ze niet eens echt van paarden houden? Ruth is opgegroeid in een buitenwijk van Londen en heeft nog nooit op een paard gezeten, al heeft ze een stiekeme voorliefde voor boeken over pony's. Die Shelly heeft de auto natuurlijk voor haar veertigste verjaardag gekregen, samen met een cruise in het Caribische gebied en haar eerste botoxbehandeling. Ruth wordt over twee maanden veertig.

Het was gezellig geweest in de pub. Max had onderhoudend verteld over Romeinse begrafenisrituelen. 'We hebben de neiging de Romeinen te beschouwen als een beschaafd volk dat zich verzette tegen de barbaarse gebruiken uit de ijzertijd,' had hij gezegd, 'maar toch is er veel bewijsmateriaal gevonden over Romeinse strafbegravenissen, rituele moorden en zelfs kindermoord. Aan de kinderschedel die tien jaar geleden in St.-Albans is gevonden, is duidelijk te zien dat het kind

eerst met slagen op zijn hoofd om het leven is gebracht en daarna onthoofd. En bij Springfield in Kent zijn op de vier hoeken van een Romeinse tempel baby's aangetroffen die twee aan twee waren begraven.' Ruth huivert en legt even haar hand op haar buik.

Ondanks de verhalen over de dood en onthoofdingen was Max aangenaam gezelschap geweest. Hij was in Norfolk opgegroeid en je kon merken dat hij veel van die streek hield. Ruth had hem verteld over haar huis aan de kust, over de wind die regelrecht uit Siberië leek te komen, over de lamsoor die het moerassige gebied paars kleurde. 'Ik kom wel eens een kijkje nemen,' had Max gezegd. 'Moet je doen,' had Ruth geantwoord, maar ze waren er geen van beiden op doorgegaan. Ruth had beloofd volgende week weer naar het opgravingssterrein te komen. Max laat een ploeg uit Sussex komen, die bij het terrein een kamp gaat opzetten om de komende twee maanden aan één stuk te kunnen werken. Ruth krijgt opeens heimwee naar de zomerse opgravingen; naar de kameraadschap, de liedjes en de stickies rond het kampvuur, de lange dagen van slopende arbeid, maar ze mist het ontbreken van normale toiletten en douches niet. Ze is nu te oud voor dergelijke ongemakken.

Godzijdank slaat SH3LLY 40 linksaf en ziet Ruth de borden voor Snettisham en Hunstanton. Ze is bijna thuis. Op Radio 4 heeft iemand het over rouw: 'Alles moet zijn tijd hebben.' Ruth houdt van Radio 4, maar er zijn grenzen. Ze duwt een cassette in de sleuf (haar auto is te oud voor een cd-speler) en even later komen uit de luidspreker de hartstochtelijke, all-American weeklachten van Bruce Springsteen. Ruth is gek op Springsteen – de *highway*, de uitzichtloze liefdes, de vrienden met namen als Bobby Joe die het allemaal slecht getroffen hebben – en het maakt haar niets uit als anderen daarmee spotten. Ze zet het geluid wat harder.

Ze rijdt nu door een tunnel van bomen. De bermten staan vol fluitenkruid. Zo dadelijk houdt het bos abrupt op en dan ligt de zee voor haar. Daar zal ze nooit genoeg van krijgen, van het moment waarop het uitzicht plotseling oneindig wordt, met blauw dat overgaat in wit dat weer overgaat in goud. Ze gaat iets harder rijden en

als ze de camping bereikt die het beginpunt markeert van de weg naar haar huis, stopt ze en stapt ze uit. De zeewind blaast haar haar naar achteren.

Recht vooruit liggen de duinen, beeldhouwwerken van de wind. Het is eb, dus is de zee heel ver weg, een streepje blauw dat afsteekt tegen het grijze zand. Zeemeeuwen krijsen hoog in de lucht en het rode zeil van een windsurfer glijdt stil voorbij.

Plotsklaps buigt Ruth zich voorover en ze begint hevig te braken.

Norwich Castle, victoriaanse glazuur op een zware, middeleeuwse cake, is nu een museum. Nelson kwam er vroeger wel eens met zijn dochters. Ze hielden vooral van de kerkers, al had Laura ook een zwak voor de theepottenverzameling. Hij is er nu al een paar jaar niet geweest en als hij met Michelle over het door schijnwerpers verlichte en met banieren omzoomde pad ernaartoe loopt, vreest hij het ergste. Zijn vrees wordt bevestigd als ze verwelkomd worden door gediensstige deernen. Op de uitnodiging stond niet dat je in kostuum diende te verschijnen, maar deze meisjes zijn onmiskenbaar dienstmaagden, gekleed in kostuums die voor middeleeuws moeten doorgaan, met een laag décolleté en een mutsje met ruches. Ze gaan rond met champagne en Nelson pakt het volste glas, wat Michelle niet ontgaat.

‘Echt iets voor jou om de grootste te nemen,’ zegt ze. Zelf neemt ze een glas sinaasappelsap.

‘Ik heb de alcohol nodig om me door deze avond heen te slaan,’ zegt Nelson als ze naar de grote houten deuren lopen. ‘Je hebt niet gezegd dat het een gekostumeerd bal was.’

‘Dat is het ook niet.’ Michelle draagt een zilverkleurig mini-jurkje dat beslist niet middeleeuws is. Nelson vindt dat er wel wat stof bij had gemogen, een lange rok of een petticoat of wat vrouwen toen ook droegen. Al moet hij toegeven dat ze er fantastisch uitziet.

Ze komen uit in een ronde hal waar ook al champagne wordt geserveerd. Iemand speelt op een luit en tot overmaat van ramp loopt er ook een nar rond. Nelson doet een stap achteruit.

‘Vooruit.’ Michelle geeft hem een duwtje.

‘Die vent loopt in een maillot!’

‘Nou en? Hij zal je heus niks doen.’

Nelson loopt argwanend de hal in en houdt vanuit zijn ooghoek de nar in de gaten. Daardoor ziet hij niet dat er uit de tegenovergestelde richting een ander gevaar nadert.

‘Harry! En de liefallige mevrouw Nelson.’

Het is Whitcliffe, in een smokingjasje en een overhemd met een open kraag, wat hij vermoedelijk trendy vindt. Hij draagt er een witte sjaal bij. Lummel.

‘Hallo, Gerry.’

Whitcliffe kust Michelles hand. De nar komt hoopvol dichterbij en laat zijn bellen rinkelen.

‘Je hebt me niet verteld dat sommige mensen zich zo raar zouden uitdossen,’ zegt Nelson, wiens noordelijke tongval in stresssituaties geprononceerder wordt.

‘Het is een themafeest,’ zegt Whitcliffe onverstaanbaar. ‘Edward is erg goed in deze dingen.’

‘Edward? Wie is Edward?’

‘Edward Spens,’ zegt Whitcliffe. ‘Ik heb je toch verteld dat deze avond gesponsord wordt door Spens & Co.?’

‘O ja, de bouwvakkers.’

‘Aannemers,’ zegt een stem achter hem.

Nelson draait zich om en ziet een knappe man van zijn eigen leeftijd in een smetteloos avondkostuum. Geen witte sjaal of open kraag, maar een traditioneel wit overhemd met een zwarte stropdas, waar zijn gebruinde huid en dikke zwarte haar bij afsteken. Nelson heeft op slag een aversie tegen hem.

‘Edward!’ Whitcliffe deelt deze gevoelens blijkbaar niet. ‘Mag ik even voorstellen? Edward Spens, onze gastheer. Edward, inspecteur Harry Nelson en zijn liefallige echtgenote Michelle.’

Edward Spens kijkt bewonderend naar Michelle. ‘Ik wist niet dat politiemannen zulke mooie vrouwen hebben, Gerry.’

‘Ja, dat hoort erbij,’ zegt Nelson stug.

Whitcliffe, die niet getrouwd is (wat veel tongen losmaakt), zegt

niets. Michelle, die gewend is aan bewonderende blikken van mannen, glimlacht enigszins afstandelijk.

‘Nelson...’ zegt Spens. ‘De speurneus van de Saltmarsh-zaak?’

‘Ja.’ Nelson praat niet graag over zijn werk en hij vindt het vreselijk als iemand hem een speurneus noemt.

‘Een bijzonder onverkwikkelijke zaak.’ Spens trekt een ernstig gezicht.

‘Ja.’

‘Goed dat je die hebt opgelost.’ Spens slaat hem hartelijk op zijn schouder.

Daar zou je Ruth Galloway ook voor moeten bedanken, denkt Nelson, ware het niet dat Ruth haar betrokkenheid bij de zaak zo stil mogelijk wil houden.

‘Gelukkig komen dergelijke zaken niet vaak voor,’ zegt hij.

‘Daar drink ik op!’ Spens drukt nog een glas champagne in Nelsons hand.

Aangezien niemand Ruth heeft zien overgeven, schopt ze gewoon wat zand over het braaksel en stapt ze weer in haar auto. Bruce Springsteen vertelt een meisje dat vreemd genoeg Wendy heet, dat *they are born to run*. Ruth rijdt achteruit het parkeerterrein af en gaat op weg naar huis.

Ze woont in het middelste van drie cottages aan de rand van de Saltmarsh. Een van de huizen staat leeg en het derde is van weekendmensen die steeds minder vaak komen nu hun kinderen ouder worden. Het stoort Ruth allerminst dat ze zo geïsoleerd woont. Als ze uit de auto stapt en blijft staan om naar het weidse uitzicht op het moerasgebied te kijken met in de verte de duinen en het zachte geruis van de zee, geniet ze juist dubbel door de wetenschap dat dit uitzicht helemaal van haar alleen is. Glimlachend doet ze de voordeur open.

Flint, haar rode lapjeskat, zat al op haar te wachten en komt luid miauwend op haar af. Er zit eten in zijn bakje, maar daar trekt hij uiteraard zijn neus voor op. Hij draait zich spinnend rond haar benen tot ze zijn bakje vult met vers voer waar ze zelf een beetje van moet

kokhalzen. Hij snuffelt er kieskeurig aan en verdwijnt door het kattenluik.

Ruth gaat aan de tafel bij het raam zitten om naar de berichten op het antwoordapparaat te luisteren. Eentje is er van haar moeder die vraagt of ze van het weekend nog komt. Haar moeder denkt altijd dat ze haar plannen op het laatste nippertje zal wijzigen, ook al is Ruth juist bijzonder punctueel en betrouwbaar. Het tweede bericht is van haar vriendin Shona, een leuterverhaal over haar getrouwde minnaar Phil. Het derde is van Max Grey. Interessant.

‘Hallo, Ruth. Ik wilde even zeggen dat ik erg genoten heb van ons gesprek. Ik zit nog te piekeren over ons lijk. Als het hoofd ontbreekt, moeten we misschien denken aan een stam van koppensnellers. Ik weet niet of jij iets afweet van de opgravingen bij Lankhills in Winchester. Daar zijn op een Romeinse begraafplaats zeven hoofdloze skeletten gevonden, waaronder dat van een kind. Zouden we met zoiets te maken hebben? Afijn, tot gauw.’

Ruth vindt dat archeologen soms raar praten. *Ons lijk*. De beenderen die onder de Romeinse fundering zijn gevonden, zijn ‘ons lijk’ geworden, waardoor Ruth en Max op een eigenaardige, surreële manier met elkaar verbonden worden. Maar is dat een reden om dit bericht in te spreken? Wilde Max alleen maar babbelen over onthoofde lichamen of wilde hij misschien haar stem weer horen?

Ruth zucht. Ze vindt het allemaal maar ingewikkeld. Bovendien heeft ze andere dingen aan haar hoofd. Morgen moet ze naar Londen om haar moeder te vertellen dat ze zwanger is.

‘We zijn bezig met de ontwikkeling van drie belangrijke gebouwen in het hart van Norwich. De oude leerlooierij, de Odeon-bioscoop en dat bouwvallige huis in de Woolmarket Street.’

‘Het huis in de Woolmarket Street?’ zegt Whitcliffe. ‘Was dat vroeger geen kindertehuis?’

‘Dat geloof ik wel, ja,’ zegt Edward Spens. Hij bebotert een broodje. ‘Ben jij in Norwich opgegroeid, Gerry?’

Dat verklaart veel, denkt Nelson, als Whitcliffe knikt. Nelson komt

uit Blackpool en zou er liever vandaag dan morgen naar terugkeren, maar Michelle en de meisjes willen niet. Het was Michelle die erop had aangedrongen dat hij naar de baan in Norfolk moest solliciteren en diep in zijn hart heeft hij haar dat nooit vergeven. De meisjes houden niet van Blackpool. Men praat daar raar en men eet er al om vijf uur. En ze vinden het er te koud, ook al dragen de meisjes die er wonen het hele jaar door minirokjes.

Het 'banket' is opgediend: geroosterd varkensvlees vermomd als speenvarken. Michelle heeft haar portie nauwelijks aangeraakt. Ze voert een sprankelend gesprek met haar buurman, een of andere zekerder genaamd Leo met een roze overhemd en een idiote bril. Nelsons tafeldame, een statige vrouw in blauw satijn, heeft nog geen woord tegen hem gezegd, zodat er niks anders op zit dan te luisteren naar Edward Spens' eindeloze verkooppraatjes.

'Het is een familiebedrijf,' zegt Spens. 'Opgebouwd door mijn vader, Roderick Spens. Sir Roderick, om precies te zijn. Hij is geridderd voor zijn inspanningen ten bate van het bouwbedrijf. Hij is nu officieel met pensioen, maar komt nog dagelijks naar kantoor en probeert mij dan te vertellen wat ik moet doen. Hij is tegen het project in de Woolmarket Street, maar jammer genoeg voor hem is het een voortreffelijk stukje onroerend goed.' Hij lacht langdurig. Nelson bekijkt hem met een ijzige blik. *Een voortreffelijk stukje onroerend goed.* Wat is dit voor gozer?

'Harry!' Nelson merkt opeens dat zijn vrouw hem aanspreekt en vanaf de overkant van de tafel met fonkelende ogen naar hem lacht.

'Harry, Leo had het over die Romeinse nederzetting die ze hebben opgegraven. Bij Swaffham. Ik heb hem verteld dat we een kennis hebben die archeologe is.'

Michelle en Ruth hadden het tot Nelsons grote verbazing meteen goed met elkaar kunnen vinden. Michelle mag graag pochen met haar intellectuele vriendin. 'En ze geeft er *niets* om hoe ze eruitziet!' Michelle zal in haar nopjes zijn als ze hoort dat Ruth niet is afgefallen.

'Ja,' zegt hij behoedzaam. 'Ze is verbonden aan de universiteit.'

'Ik ben een toneelstuk aan het schrijven,' zegt Leo doodserius,

‘over de Romeinse god Janus. De god met de twee aangezichten. De god van het begin en het einde, van deuren en openingen, van het verleden en de toekomst.’

Janus. Er weergalmt iets in Nelsons hoofd, maar het geluid heeft er moeite mee om tussen de champagne en het speenvarken door te komen. O ja, Ruths alwetende vriend van de universiteit van Sussex. *Janus, de god van doorgangen en openingen.*

En opeens dringt er nog iets tot Nelson door. Het is alsof een film wordt teruggespoeld en hij, als hij de beelden voor de tweede keer te zien krijgt, iets herkent wat er al die tijd al was. Hij ziet hoe Ruth naar hem toe loopt en hoe haar wijde rok door de wind tegen haar lichaam wordt geplakt. Ze is niet afgefallen. Ze is misschien zelfs iets aangekomen.

Is Ruth soms zwanger? Als dat zo is, zou hij best eens de vader van het kind kunnen zijn.

Van Elly Griffiths verschenen:

Dodencirkel

Offersteen

Springvloed

Beenderhuis

Oorspronkelijke titel: *The Janus Stone*

First published in Great Britain in 2010 by Quercus, London

Copyright © 2010 by Elly Griffiths

The moral right of Elly Griffiths to be identified as the author of this work has been asserted
in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2010, 2021 voor deze uitgave:

Uitgeverij De Fontein

Vertaling: Els Franci-Ekeler

Omslagontwerp: De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie: Shutterstock

Auteursfoto omslag: Jerry Bauer

Opmaak binnenwerk: Hans Gordijn, Baarn

ISBN 978 90 261 5977 0

NUR 305

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande
– overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of
weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.